

Jogtalan módszerekkel „vagyonosodik” az APEH. Meddig hunynak szemet a bíróságok az APEH jogsértő módszere felett?

Vagyonosodási ügyekben a december mindig a másodfokú APEH határozatok hónapja. Ahhoz, hogy a 2003-as év ne évüljön el, még decemberben meg kell hozni és kézbesíteni kell a másodfokú határozatokat. Ezek az ügyek januárban jutnak el majd a bíróságokra. A vagyonosodási vizsgálatok jövőjét tekintve meghatározóak lesznek a most következő perek. Paradox helyzet, hogy azok az ügyek jutottak el elsőként a bíróságokra, ahol a gyenge felperesi képviselet következtében az APEH kénye kedve szerint járhatott el, így az alperes alakíthatta a bírósági gyakorlatot a vagyonosodási ügyekben. A téves bírósági gyakorlattal felvértezve az APEH vérszemet kapott. Az elmúlt időben már indokolni sem hajlandó az adóhatóság a „készpénzforgalmi szemléletű” jogsértő módszerét. Egyszerűen leírja: „csak a készpénzforgalmat kell (!) figyelembe vennie”.

Mit jelent a készpénz-egyenleg módszer?

Az adóhatóság csak a készpénzforgalmat vizsgálja. A saját bankszámlára befizetett összeget tekinti kiadásnak (vagyonosodásnak), és a saját bankszámláról kivett összeget „igazi bevétel” -nek tekinti. Ennek megfelelően az adóhatóság nem tekinti bevételnek a bankszámlán a vizsgált időszak elején meglévő nyitó összeget, nem tekinti bevételnek a bankszámlára utalt munkabért sem. Ez a módszer a bevételt a tényleges időpontjához képest későbbre, a kiadást a tényleges időpontjához képest korábbra teszi, így fiktív forráshiányt generál!

Amíg nem sikerül kételyt ébreszteni a bírókban az APEH „készpénz-egyenleg” módszerét illetően, addig az APEH büntetlenül folytathatja jogsértő, törvényellenes gyakorlatát. A Bíróság kötve van a felperesi kérelemhez. Amit nem kért a felperes, azt a Bíróság nem ítélni meg. Meg kell azonban jegyezni, hogy a Bíróság hivatalból is folytathat le bizonyítási eljárást, ha felmerül az APEH határozat semmissége. Ilyenkor megfordulna a bizonyítási teher és a perben az adóhatóságnak kellene bizonyítania, hogy az általa kidolgozott „készpénz-egyenleg” módszernek van-e jogszabályi alapja. Az adóhatósági határozatok ugyanis sohasem jelölik meg a „készpénz-egyenleg” módszer jogszabályi alapját, pusztán ilyen verbális kijelentéseket olvashatunk: *„adóznak jelentős vagyongyarapodása testesült meg abban, hogy bankszámlájára készpénzt fizetett be.”* illetve *„az igazi bevétel a bankszámláról készpénzfelvétel”*. Az Alkotmánybíróság számtalanszor kifejtette már, hogy az ilyen APEH módszereknek semmilyen kötelező ereje nincs. Vegyük számba, milyen kérdéseket kell felvetni, a perben tisztázni, hogy változhasson a kialakult téves bírósági gyakorlat?

A személyi jövedelemadó törvény 5. számú melléklete a pénztárkönyv alapnyilvántartásra ad törvényi felhatalmazást. Ez egy idősoros pénzforgalmi mérleg, mely a kiadásokat és a bevételeket a tényleges felmerülése időpontjában veszi figyelembe. A pénzeszközökön belüli átrendezés (átvezetés) vagyonsvltózást sosem eredményez! Ezzel szemben az adóhatóság által kidolgozott „készpénz-egyenleg” módszer szerint a pénzeszközökön belüli átrendezés mindig vagyonsvltózással jár. A két módszer a logika szabályai szerint kölcsönösen kizárják egymást! Ha az APEH indoklás nélkül, eleve kizárja a törvényi felhatalmazással rendelkező pénztárkönyv alapnyilvántartást, akkor a perben fel kell (!), hogy merüljön az adóhatósági határozat semmissége! Az itt leírtak alátámasztására készítettem egy szabadon letölthető vagyonsodási kalkulátort, amelyik párhuzamosan számítja a kétféle módszer szerinti egyenleget: www.venusz-szoftver.hu

Milyen kérdésekre kellene az adóhatóságnak választ adnia?

Mit jelent az, hogy a „készpénz-egyenleg” módszernek nincs kötött formája? Az Sza törvényben lévő bevétel fogalomtól, pénztárkönyv alapnyilvántartástól milyen jogszabályi felhatalmazással lehet eltérni?

Miért „igazi bevétel” a bankszámláról készpénz felvétel, ha az sza törvény szerint bevételt csak mástól lehet szerezni?

Miért tekinti kiadásnak, vagyonsodásnak az APEH a készpénz befizetést bankszámlára, ha az illeték törvény pontosan meghatározza a vagyon fogalmát? Az Illetéktörvény a pénzeszközt ingó vagyonnak tekinti, az ezen belüli átrendezés nem jár vagyonsvltózással.

Miért alkalmaz az APEH egy fogalmilag nem létező készpénzforgalmi szemléletet, amikor valamennyi adótörvényünk a pénzforgalmi szemléletre vonatkozik?

Miért likviditás vizsgálatot végez az APEH, amikor az Adózás rendjéről szóló törvény bevétel - kiadás vizsgálatot ír elő?

A jelenleg hatályos törvények a megtakarítást (bankszámlára befizetést) nem szankcionálják, csak a fogyasztást (kiadás, vagyongyarapodás), ha az adózatlan bevételből történik. A fekete – szürkegazdaság elleni küzdelem nem ok arra, hogy a hatályos törvényeket az adóhatóság semmibe vegye.

A feltett kérdések megválaszolása nem egyszerű feladat. Az adójogszabályok értelmezése speciális felkészültséget, adószakmai ismereteket igényel. A bírósági eljárás során hivatalból lefolytatott bizonyítási eljárásban a bíró igazságügyi adó- és járulék szakértőt rendelhet ki. Most már egyre több okleveles adószakértő

végzettségű igazságügyi szakértő van a névjegyzékben. Tudomásul kellene venni, hogy az APEH módszertan felülvizsgálata meghaladhatja egy jogász szakértelmét. Egy „csak” jogi végzettségű jogásznak 3 évet kellene (tovább) tanulnia (2 év adótanácsadói + 5 év adószakmai gyakorlat + 1 év okleveles adószakértői képzés), hogy megfelelő szakértelemmel rendelkezzen az adójogszabályok emelt szintű értelmezéséhez. Azért ne becsüljük le az adóhatóságot! Bár a módszer jogsértő, nem lesz könnyű feladat az APEH és a Bíróságok kiköszöntése az eddig kialakult gyakorlatból. Ebben segíthetnek a Bíróságok, ha legalább a kétely felmerül bennük egy per során az adóhatósági módszert illetően. Én most ezt a „bogarat” igyekeztem beültetni. Persze az is megoldás lenne, ha az adóhatóság a nyilvánosság előtt kész lenne szakmai alapon megvitatni módszerét, de nálunk még nem szolgáltató adóhatóság van. Amíg a revizorok prémiuma a megállapított (nem befolyt!) adóhiánytól függ, addig az adóhatóság nem érdekelt a jogszabályok betartásában. Addig ilyen határozatok szülehetnek: a boldog házasságban - megfelelő anyagiakkal rendelkező férj oldalán - élő gyesen lévő anyukánál az adóhatóság határozatában megállapította, hogy az anyuka a gyest eltitkolt jövedelemből egészített ki a létminimumra.

Angyal József okleveles adószakértő, igazságügyi adó- és járulékszakértő

angyal@venusz-szoftver.hu , 06-209-429-386